

De nieuwe gewijzigde verpakingsverordening in Duitsland

Susanne Hermsen,
Rechtsanwältin CMS
Derks Star Busmann
Advocaten

Per 1 januari 2009 is de vijfde verordening betreffende de wijziging van de Verpakingsverordening in Duitsland in werking getreden. De Duitse Verpakingsverordening uit het jaar 1991 werd reeds meerdere malen gewijzigd, waaraan hoofdzakelijk aanpassingen aan richtlijnen van de Europese Unie ten grondslag hebben gelegen. De Verpakingsverordening regelt uitsluitend de inname en afvoer van gebruikte verpakkingen. De regeling kent geen voorschriften met betrekking tot de wijze van verpakken of met betrekking tot de etikettering van verpakkingen. Voor de inname van verpakkingen betreffende consumentenhuishoudingen gelden sinds 1 januari 2009 strengere regels. Op grond van de wijzigingen zijn fabrikanten en distributeurs van goederen die verpakkingen als eerste in het verkeer brengen en die uiteindelijk bij privé-consumenten eindigen, voortaan verplicht deel te nemen aan een sluitend innamesysteem.

De betrokken ondernemingen

Volgens de Verpakingsverordening dienen diegenen, die verpakte goederen in het verkeer brengen, de inname en de afvoer van de gebruikte verpakkingen te organiseren en te financieren. Daarbij dient onderscheid te worden gemaakt tussen verpakkingen die bij ondernemingen terechtkomen en ver-

pakkingen die belanden in consumentenhuishoudingen.

Het toepassingsbereik van de Duitse Verpakingsverordening omvat alle in Duitsland in het verkeer gebrachte verpakkingen, onafhankelijk van de plaats waar de verpakking belandt en onafhankelijk van het materiaal waaruit de verpakking bestaat. De regeling is van toepassing op alle ondernemingen die verpakkingen fabriceren of importeren, goederen verpakken of laten verpakken en deze in het verkeer brengen, verpakte waren importeren of doorverkopen, verpakking innemen of verbruiken of participeren aan innamesystemen voor verpakkingen.

Let wel: het is en blijft een misverstand dat elke Nederlandse exporteur hiermee te maken krijgt. Deelnemer is namelijk alleen degene die de verpakte goederen in de Duitse markt in omloop brengt. Omdat naar Duits recht elke schuld in beginsel een haalschuld is dient de Duitse afnemer in principe de goederen bij de leverancier op te halen en is hij ten gevolge daarvan degene die de goederen in Duitsland in omloop brengt. Dit geldt ook in het geval van verzendingskoop, dus als de leverancier de goederen middels een transportondernemer naar de klant laat vervoeren.

Op welke verpakkingen is de regeling van toepassing?

Gelet op de in de Verpakingsverordening vastgelegde plichten tot deelname aan een zogenaamd duaal systeem, respectievelijk tot het verstrekken van een volledigheidverklaring, dienen de volgende verpakkingsoorten te worden onderscheiden:

verkoopverpakkingen voor de zakelijke eindgebruiker (b2b) en verkoopverpakkingen voor de privé-eindgebruiker (b2c). Verdergaande verplichtingen gelden voor de transport-verpakkingen,

herverpakkingen, multi-use-verpakkingen, eenmalige drankverpakkingen evenals verpakkingen voor containers bestemd voor het transport van schadelijke stoffen.

Verkoopverpakkingen zijn verpakkingen, die als een verkoopeenheid worden aangeboden en uiteindelijk belanden bij een eindconsument. Belangrijkste criterium is dus het arriveren van een verpakking bij de eindverbruiker, die de goederen uit de verkoopverpakking haalt. Alternatief worden bijvoorbeeld transportverpakkingen in een bepaalde schakel in de handelsketen verwijderd. Alle dergelijke verpakkingen dienen dan te worden gelicentieerd bij een duaal systeem. De keuzemogelijkheid, om verkoopverpakkingen op de plaats van overgave kosteloos in te nemen of deel te nemen aan het duaal systeem, bestaat in de toekomst niet meer. De inname is slechts nog mogelijk bij bedrijfsmatige innamepunten.

Volgens de nieuwe Verpakingsverordening zijn deelnemingsplichtig privé- en consumentenhuishoudingen en vergelijkbare plaatsen van verpakkingen, in het bijzonder: de horeca, kantines, kantoren, kazernes, ziekenhuizen, onderwijsinstellingen, charitatieve instellingen, vrije beroepsbeoefenaren en typische plaatsen op gebied van een cultuur zoals: bioscopen, opera's, musea en op het gebied van de vrijetijdsbesteding: vakantieparken, andere resorts, sportstadions en rustoorden. Vergelijkbare bedrijven zijn bovendien agrarische bedrijven en ambachtelijk georganiseerde bedrijven die de afvoer van het afval regelen via in huishoudingen gebruikelijke verzamelcontainers voor papier, karton, aanverwant kartonnage en lichte verpakkingen met niet meer dan maximaal een 1100 liter per container per stofgroep in het gebruikelijke huishoudelijke afvoerritme kunnen worden afgevoerd.

In het verkeer brengen van de verpakkingen

De genoemde regelingen betreffen het de eerste maal in het verkeer brengen van met goederen gevulde b2c-verkoopverpakkingen. Indien zulke verpakkingen opnieuw gebruikt worden en deze in het kader van het eerste gebruik al bij een zogenaamd duaal afvoersysteem zijn aangemeld, dient dit niet nogmaals te geschieden. Indien echter het gebruikersdoel van de verpakkingen wordt veranderd, bijvoorbeeld doordat gebruikte geleegde transport-verpakkingen voor de eerste keer als verkoopverpakking worden ingezet, vallen deze verpakkingen voor de eerste keer onder de Verpakkingsverordening en daarmee onder de verplichting tot deelname aan het systeem. Indien een doorverkoper er zeker van wil zijn dat zijn leverancier als eerste "in het verkeerbrenger" licentienemer is, dient hij dit schriftelijk te laten bevestigen.

Internethandel

Deze wijziging heeft vooral betrekking op de internet- en verzendingshandel. Ook voor deze handelaren geldt sinds 2009 de innameplicht. De internethandelaar dient ervoor te zorgen, dat daadwerkelijk alle verpakkingen die hij aan zijn klanten verstrekt, bij een afvalinstantie geregistreerd zijn, en dus door middel van een bepaald kenmerk herkenbaar zijn. Indien een internethandelaar daadwerkelijk verpakkingen gebruikt, die reeds voordien geregistreerd waren, bijvoorbeeld door de groothandelaar, dan behoeft hij zich daarom niet meer te bekommeren. Indien echter sprake is van verpakkingen die niet geregistreerd zijn, dient hij deze zelf bij een afvalinstantie aan te melden. Daarbij is van belang, dat een afvalinstantie wordt gekozen die actief is binnen een bepaalde regio.

Afvoersystemen

Een lijst van de thans erkende duale afvoersystemen met de daarbij behorende contactgegevens kan op het internet worden gevonden via www.dihk.de. In principe zijn de verschil-

lende duale systemen als gelijkwaardig te beschouwen, want een erkenning van overheidswege is in de verschillende Bundesländer aan dezelfde voorwaarden onderworpen.

Volledigheidsverklaring

Wie grotere hoeveelheden aan verpakkingen in het verkeer brengt, moet er op letten de zogenaamde volledigheidsverklaring te verstrekken, voor het eerst per 1 mei 2009 over de periode van april tot december 2008. Deze volledigheidsverklaringen worden in een register (www.ihk-ve-register.de) opgeslagen. Daar kan men ook de relevante wetteksten, gebruiksaanwijzingen evenals vragen en antwoorden rondom het thema "volledigheidsverklaring" vinden. Voor Nederlandse ondernemingen is de Südwestfälische IHK in Hagen bevoegd. Verplicht tot het depot zijn de zogenaamde "eerste in het verkeerbrengers", die per kalenderjaar verkoopverpakkingen van de volgende materiaalsoorten met een totaalgewicht van meer dan 80.000 kilo voor glas, of 50.000 kilo voor papier, karton, kartonnage, of 30.000 kilo voor lichte verpakkingen (kunststoffen, verbindingen, blik of aluminium) in het verkeer brengen. Ter controle van deze vrijstellingsgrenzen dient de verpakkingshoeveelheid over het gehele jaar 2008 mee te worden genomen. Voor de deponeering dient de volledigheidsverklaring door een accountant, belastingadviseur, een beëdigde boekhouder of onafhankelijke deskundige op waarde te worden geschat. Indien één van de genoemde drempels wordt overschreden, dienen alle in het verkeer gebrachte soorten materiaal vrijwillig in de verklaring te worden opgenomen. Dit geldt ook voor andere verpakkingsmaterialen, zoals bijvoorbeeld houtverpakkingen, onafhankelijk van de aard van de inname.

Met inachtneming van deze drempels worden volledigheidsverklaringen slechts op verzoek van de autoriteiten die tot de controle van de afval-economie bevoegd zijn, verstrekt. In de zake-lijke sfeer kunnen leveranciers en klanten net zoals thans het geval is individuele regelingen treffen.

Bewijsstuk betreffende de hoeveelheid

De volledigheidverklaring is een nieuwe verplichting voor bepaalde ondernemingen en treedt niet in de plaats van de bestaande bewijsvoering betreffende de aangevoerde hoeveelheid. Onafhankelijk van de volledigheidsverklaring geldt: de bewijsstukken met betrekking tot de hoeveelheid dienen in de volgende gevallen telkens vóór de eerste mei van het voorgaande jaar opgesteld te worden: bij duale systemen volgens artikel 6 lid 3 van de Verpakkingsverordening, bij eigen innames volgens artikel 6 lid 1 zin 5 van de Verpakkingsverordening, door de initiator van branchegerichte oplossingen volgens artikel 6 lid 2 Verpakkingsverordening, door producenten en distributeurs van verkoopverpakkingen van containers bestemd voor schadelijke goederen en voor producenten en distributeurs van eenmalige drankverpakkingen met een statiegeldverplichting slechts nog voor het jaar 2008, maar voor de daarop volgende jaren niet meer.

Sancties

Wie in strijd met de regelingen van de Verpakkingsverordening handelt, maakt inbreuk op concurrentieregels en zulks levert een overtreding op die kan worden bestraft met een geldboete van tot € 50.000,--.

Prognose

De Bundesrat heeft de Bundesregierung reeds verzocht nog in 2009 een inschatting te geven van en een plan van aanpak voor te bereiden voor de mogelijkheden van een zesde aanpassing van een Verpakkingsverordening. De huidige stand van zaken is derhalve geen rustig bezit en het blijft spannend.

Susanne Hermsen,
Rechtsanwältin bij
CMS Derks Star Busmann Advocaten
E susanne.hermsen@cms-dsb.com

www.fenedexpress.nl

Exportverpakking, Duitsland